

Nro. 50.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Decembernek 22-dik napján 1795.
esztendőben.*

Nagy Britannia.

A' ki mint főz, tsak úgy eszik.

Parlamentalis dolgok

A' közelebről ment és 49-ik szám alatt költ kuriban említett *Bill* iránt, *Londonban* sok féle nagy gyűlések tartottattanak a' nép között, mellyet a' Bétsi Udvari Diarium is e' képpen ír le: Nov. 20-án az újj Lord Major elől ülése alatt völt öszve gyülekezve a' *Londoni* vállalztással biró polgárság, az úgy nevezett *Livery*, — *Alderman Combe* a' *London Repræsentánsainak* azt az Instructiót ajánlatta, hogy a' *Bill* ellen lennének egyet értőleg, melly után, mind a' *Bill* mellett, mind az ellen nagy lárma támadván, és kezeiket sokan fel emelvén, Lord Major olly jelentést tett a' gyüle-

kezetben, hogy annak nagyobb része a' *Bill* ellen való egyet értést kíváná. — A' *London* szomszéd ságában lévő Grófságban, *Surrey* ben is azon a' nap tartattatott a' gyűlés, mellyben a' Nép azt kívánta: hogy a' békességnek megszerzésére nézve, a' Királyhoz egy Instántziát kellene irni, és bényújtani, melly mellett *Fox* és Lord *Russel* nagyon ki költenek. Minekutánna pedig arra nagy lárma lett, és a' nép közül, kezeiket sokan fel emelték volna, azon Grófságnak Fő igazgatója a' népnek azt jelentette, hogy közüllök többen vólnának a' Királyhoz bényújtandó Instántzia ellen, hogy sem a' mellett; mellyre a' Nép a' votumnak megszámlálását kívánván, mind a' békesség megszerzése iránt a' királyhoz bényújtandó, mind pedig a' *Bill* ellen adandó Instántzia mellett sokkal több votumak találtattanak. — 21-ben a' *Middlesex* nevezetű Grófságban (a' hol *London* is fekszik) lévő szabad házok Birtokossai gyülekeztenek öszve azon házban, mellynek az éga' fedele, az holott hertzen *Norfolk*, és *Bedford* tartván a' beszédet, ottan is a' felsőbbhez hasonló végezést tett azon öszve sereglett gyülekezet. Ezekhez mind *Londonban*, mind pedig kívüllette sok hasonló gyülekezetek tartottattanak még.

Az Országglást folytató személyek *Londonban*, olyan rendelést tettek, hogyha a' nép között valamely erőszakos lárma ütne ki magát, azt azonnal le tsendesíthessék, melly végre nemtsak a' *Westmünsteri* gárnisonban szaporított meg a' lovasság száma, hanem a' *London* körül lévő városokban is, sok számú truppok helyhez tettek, a' kik a' leg kissebb jel adásra is azonnal *Londonban* teremnek. De minthogy a' ministerek is a' *Bill*nek egynéhány tikkelyeit gyengébbekké tették, úgy tettik, hogy már semmi erőszakos lárma ki ütésétől nem vólna miért tartani.

A' Parlamentom mostani végezései olly keményen, és szivet meg háborították, hogy rég az ideje, hogy olyanak nem vóltanak. — A' *Bill*

ellen 23-dikban egy rakás Instántziát adtanak bé, mellyek közül némellyeknek sok ezer lakosok, és külömbkülömbféle városok irták alá a' magok neveket. Azok közül egy is, olly nevezetes és fontos nem vólt, mint azon Londoni *Correspondens* Társaságé, a' melly, a' minapában az ég bółtózattya alatt gyülekezvén ölzve, a' maga Instántziája iránt végezett, és azon Instántziának 10113. an irták neveiket alájja, mellyet egy hófzason tartott befzéd után *Sturt* úr adott bé, ki is a' maga befzédében azon Társaságot minden fel támódást illető ellenvetés iránt óltalmazza, és menti vala, mondván: *Thelwal* úr az egeknek bizonyság tételek alatt tett a' Nép előtt olyan kijelentést, hogy azon Társaság utóljára kelve is, egy átoljában nem az erőszak tételek, és nem a' fel támadás, hanem a' leg főbb dologra, és fundamentomos állatásokra való figyelmetesség által fogna győzedelmeskedni; arra való nézve, egy olyan királyi Felség ellen készített irás szerzőjét adjaki, a' ki maga élelmit, a' királyi 'sóldból vészti, a' pedig *Reeve's* úrnak az *Országglás módjáról* készített munkája vólna, mellyből ezt olvasta fel: — Az Angliai Országglás Monarchia. Ezen Monarchia ped g egy ollyan törsök, a' mellyből a' *Lord* és a' *Közönség* nevezetű ágak nőnek ki, melly ágak ha szintén azon törsökrol le vágattatnának is, de a' Monarchia még is meg maradna, a' maga foglalatosságát folytatná, és azért a' törsöknek nem kelletnék a' tűzre vettettetni. — A' törvénynek, és az Országglásnak óltalma, tsak egyedül a' Királytól vólna. Melly irást ő *Libellnek* nevezvén, kérdi a' Ministereket; hogy annak szerzőjét akarják é meg büntettetni, a' vagy nem? melly felett nagy vetélkedés támadott, midön az *Oppositio* azt jelentette, hogy addig a' házba, semmi a' féle foglalatosság elé nem vétettethetik, míg arról szokott tzerémoniával azon jelentés nem tétethetik, hogy a' kérdésben lévő Tárgy, a' Törvénytévő hatalomnak egy tölle el vállalzhatatlan része légyen. Ugy láthatott, mintha ezen Tárgy-

nak elé adásával tsak vizet akartanak volna zavarni, hogy az által a' Király bátorságát tárgyazó *Bill*nek elő-vétele, mellynek azon gyűlésben elé kellett volna jönni, annyival inkább halasztatódjék, és azellen való idő nyeretessék. Az egész éjtszakát, a' Nagy Britanniai Constitutiónak tulajdonságáról való kérdések felett töltették el. Hogy pedig a' felől bizonyosok lehessenek, hogy a' fennebb említett irás fel olvasott szavainak egymástól való függésekben az az értelem légyen, a' Sekretariusnak az egész irást fel kellett olvasni, melly után a' Ministereknek is meg kellett azt engedni, hogy azon irás *Libell*, és azt mondani, hogy Angliában a' Királyi hatalom, a' Parlamentom segítettégen kívül is elegendő, az, Királyi Felség ellen való veték, még is azt kívánnyák vala, hogy azon dolog halasztatódjék még máttzorra. De a' *Bill* felett való szóbeli vetékedések ennél sokkal keményebbek vóltanak. *Fox* azt kívánta, hogy Dec. első napjáig tegyék félre azt, mert azon idő alatt, az egész Országban való népnek, az ellen való akarattya, nyilvánóságosabban ki fogna tettzeni, és hogy abban semmi változást se lehetne tenni. Az a' *Bill*, egy olyan systemának a' része, mellyet, hogyha annak ellent lehet állani, a' nemzetnek egy nap se kell meg szenvedni; mellyen *Pith* nagyon fel indulván, monda. „Hogy a' *Fox* szavai nem egyebek, hanem Királyi Felséget meg bántó szók legyenek; hogyha pedig *Fox* a' maga tölle függő társaival együtt, a' Parlamentomnak nagyobb része ellen ki kél, meg látja ő, ha lészen é nékiek az ellent állásra elegendő erejek.“ Mellyre *Fox* azt jelentette, hogy ő nem egyébről, hanem az alsó háznak meg romlott, és meg vesztegettetett sokasága ellenvaló ellent állásról beszéllene. — *Windhám* azt vetette a' *Fox* szemekre, hogy ő főképen a' nép hatalmának méltóságához biznék, ebben a' történetben pedig, a' Ministerek is meg határozták magokban, hogy ők a' Törvénynek határan kívül való erővel fognának bánni. Mellyre

fel kiáltván, azt mondják vala: haljunk szót! figyelmezni kell a' szavaira! *Windhám* azt mondja vala, hogy a' Ministerek, minden ellenek való egyesült gyűlést, erővel is el tudnak nyomni: az ilyen kelzédeket mond *Shéridán*, az Angliai nép se meg nem botsáthatja, se pedig el nem felejtetheti. — Utóljára kelve pedig a' határoztatott meg, hogy 24-ben a' *Billnek* meg vizsgálása végett *Commissióba* az alsó ház gyűljen öszve. A' gyülekezet pedig ejszaka 3 órakor bomlott el.

Az alsó Ház 24-ben öszve gyülekezvén, annak tagjai meg-számláltattanak, és úgy tanáltott, hogy közüllök igen sokan ki maradtanak volna azon gyülekezetből. A' Fojásokban lévő sokaság tojulása pedig rendkívül való vólt. Ennek alkalmatosságával a' *Bill* ellen ismét újj *Instántziák* adattattanak bé, a' többek között pedig a' *Londoni* 2000 személjeből álló kereskedők és *Bankierok* *Instántziája*. Erre a' ministeriális Rész olly bizonyossá való tételt jelentett ki, hogy más kereskedők és *Bankierok*, úgy a' Birtokos lakosoknak nevezetesebb és elsőbb lakossai, a' fellyebb való *Instántzia* ellen, és a' *Bill* mellett szólló egy más *Instántziát* fognának rövid idő alatt bényújtani, mellynek *Fox* hitelt nem akarván adni, *Pith* a' maga ellen lévökre panaszlott, a' kik minde nek előtt a' szükséges *Billnek* rossz magyarázatot adván, és azt a' nép előtt gúnyolván, a' nép is már azért költ volna ki az ellen. De ő azt hiszi, hogyha a' *Bill* értelmét jobban meg értenék, a' mindeneknek tettzeni fogna, mly után annak magyarázatjához fogván, azt kívánta meg mutatni; hogy az, a' népnek a' maga sérelmei felett, a' szükséges tanátskozásra való öszve gyűlését, éppen meg nem tiltja, hanem tsak az olyan öszve gyűléseket tilalmazza, a' millyen a' *Frantzia* *Revolutiótól* fogva már módiba jött, és a' melly, fel-támadásra ad alkalmatosságot. Mellyre *Shéridán* monda: Igen örvendem, hogy a' Minister is már alább kezdett hagyni, és annak alkalma-

tosságával egy 15000 emberek neveik all-irásak alatt költ Instántziát nyújtatt bé a' *Bill* ellen. — Ekkor is tsak azt végzette az alsó ház, hogy a' *Billt* vizsgálásra kellenék venni, a' melly mellett *Curwen* tellyes tehetségéből beszélvén, annak mintegy igen fontos dolognak, továbbra való halasztását kívánta, a' *Bill* ellen, és mellette szólván az alatt a' nép. *Grant*, egy olyan szép, és mérsékelt beszédet mondott a' *Bill* mellett, hogy azt *Fox* is meg ditsérte, meg mutatván abban, hogy a' *Londoni* Correspondenciáló Társaság, az Amerikai és Frantzia revolutionál is tovább akar menni, az ember Jussai közül pedig némellyeket, az Egésznek megtartására nézve, fel kell áldozni. *Fox* ellenben azt mutatta meg, hogy más részről a' *Bill* is igen mezfize terjedne ki. Utóljára kelve tsak arra ment ki a' dolog, hogy a' *Bill* bővebb meg vizsgálása, más időre halasztassék, ekkor is a' *Bill* ellen 269, mellette pedig 70 votumok adatattván.

A' Jó Reménység hegyének meg-vételéről való hir, a' közelebb múlt Hónapnak 23-kan nagy ágyú lövöldezésekkel tétettetett közönségessé a' *Londoni* lakosok között. Eléggé kívánták ugyan a' *Hollandusok* magokat azon Birtokokban továbbra is meg tartani, de az Anglusok erejének ellent nem álhatván, azt Sept. 16-án Capitulatio mellett az Anglusoknak fel-adni kényszerítettének, mellyre a' *Hollandusoknak* tsak 24 óránnyi idő engedtetett vala, mellynek Articulusai szerínt a' *Hollandusok Ostindiai* kereskedő kompániájának minden ottan találtatott jószágai az Anglusok kezekre jutottanak, 1600 *Hollandus* katonák pedig hadi fogságba estének. — *Quiberonból* *Portsmouthba* 26 dikban külömbkülömbféle hajók érkeztenek meg Emigránsokkal meg rakva, és Admirál *Harvey* is más hajókkal egyetemben, hogy onnan rövid idő alatt meg érkezik, az iránt úgy vélekedvén, minden nap várják őket, és tsak egyedül a' 74 ígyus *Orion* nevezetű hajó, és *Thétis* nevezetű fregat-

ta maradnak a' *Quiberon* környékén, a' truppok pedig az úgy nevezett *Dieu* szigetében. Ezen tudósításból olvassuk azt is, hogy az Artésiai Gr. *Portsmuthba* vizsza érkezett volna.

A' *Kirchspill Clerkenvelli*'s más lakosok azt végezték el magokban, hogy a' Királyt, a' mostani Ministerek le-tétele, és Frantzia Országgal való Békesség kötés iránt kérjék meg.

Westindiába a' Frantziáknak egy 28 ágyús *Superbé* nevezetű fregattájok az Anglusoknak kezekbe esett.

Frantzia Ország.

Nov. 23-án írják *Párisból*; hogy a' Király részén lévők, a' *Directorium* mostani 5 tagjait, tsúfságból 5 Királyoknak nevezik, a' kikre azon nevezet ha külömben nem is, de abban a' tekintetben réájok illik, hogy ők mostan, a' néhai király foglalatosságainak egy bizonyos részét folytatják, és hogy nagy Királyi fényességek között vólnának, a' kiknek köntösseik, és egyéb ékeségeik a' leg jobb mester emberek által készittetnek, és a' köz népnek inkább tettzenek, mintsem a' régibb Hatalmasságnak ruháji tettzenek. A' Párisi *Directorium* tagjai *Basileából* olyan tudósittást vettének, hogy a' *Hessenkassellel* kötött frigy kötés egészzen tökéletességre ment, a' melynek *Ratificatioja*, már által is tseréltetett volna. Ámbar a' hivatalbéli tudósittások, a' felől kívánnyák is bizonyossá tenni a' *Directoriumot*, hogy *Charette* meg verettetvén el üzettetett volna, de tsak ugyan nintsen ő egészzen meg rontva, a' ki nek seregét belső *Vendében* Generál *Hoche* fel oztván, olly kemény lábra állította, hogy a' köz nép nem hogy ölzve gyülni, de még mottzani sem mér. Generál adjutáns *Menu*, *Mortainból* azt írja, hogy a' *Chouánsok* mind jobban jobban búldogúlnak, és hogy a' Respublika seregét 7-ben is megverték volna. Tizenötödiben is 1500 emberekből

álló seregekre ütvén, akkor is a' Respublikánusokat bé sántzolt helyyekből ki nyomván, hátrálni kényszerítették. — A' *Landaui* Nov. 19-én *Párisba* írt levél igen kedvetlen, a' mellyből a' mint érteni lehet, az ottan lévő hadi sereg igen gyenge, és minthogy az assignátákat senki se akarja elvenni, a' nyomorúság igen nagy, a' hadi nép is nagyon szögdes. De hogy is vólna ott bóldog élet, a' hol egy fogadóba két vén kapitány, egy köz kenyér, egy pohár ser, és két *Sols* árrú sajtból álló ebédet esznek, mint *Landauban*. — Ezen levél írója írja azt is, hogy ámbár a' Frantzia katonák minden veszedelemnek bátran neki mennek is, de tsak ugyan az éhség ellen, tellyességgel semmi kurásijok nintsen.

Egy más *Párisi* Novembernek 30-dikán költ tudósítás szerént, ottan most egy font kenyérért 60 livrát kell fizetni, a' mellyet úgy is igen nagy bajjal lehet találni, minthogy a' piatzra igen kevés árulók mennek, az attól való félelem miatt, ne hogy ismét áruiktól meg fosztassanak, mint nem régiben is történt vala. A' kenyérnek ki osztása igen rendeletlen. Egynéhány napoktól fogva a' kenyér, a' sütőknél tsak minden másodnap osztatik ki, a' polgárság pedig, a' melly annak okát miben lenni nem tudja, felette sokat szenved, és a' szükség felett keservesen panaszol. A' napkeleti *Pyrénéusnál* lévő seregek vezére *Perignon*, a' *Spanyól* Udvarhoz neveztetett ki Követté. *Jombon Sz. Andre* pedig mint Consul, *Tunisba* megyen.

Az ide való Ministereinket itten most így festik le: A' Justizminister *Douay Merlin*, régentén Procurator, és az éjszaki Departamentum halálos vétkeket vizsgáló és büntető Törvény szikinek Elöl ülője vólt, a' ki annakutánna a' nemzeti gyűlés tagjává lett. — Ő Egy jó darab ideig az Orleáni hertzeg részén vólt, de 1793-ban Jan. 20-án ő is a' votumok sokasága mellé állott. A' közönséges bátorságra ügyelő Commissióban igen sokat dolgozott, a' kit mostan sok Journalisták, részre való hajlással, és Royalismussal vádolnak.

Hadi miniszter *Aubert Duboyet*, a' revolutiónak kiütése előtt a' linea truppok alatt Officier vólt, és annakutánna lett tagjává a' Nemzeti gyűlésnek. Azután 1792-ben, a' Generál *Cüstine* vezérlése alatt való *Rénus* mellyéki táborban, a' *Saintuge* regementinek egy batallionját commendozta, 1793-dikban Brigaden Generállá lett, és *Moguntziának* meg szállása alkalmatosságával jelen vólt; annak feladása után pedig, a' napkeleti táborhoz, a' *Wendei* Rojalisták ellen küldettett. 1793-nak a' vége felé pedig tiztségétől megfosztatván, árestomba tétettetett, a' honnan lett ki szabadulása után, a' Generál *Hoche* fő vezérlése alatt lévő *Cherbourg* seregének Divisions Generáljává lett vala.

Benezech az Ország belső dolgainak Minisztere, egy *Lángvedóciai* Protestáns familiából való, és 1789 ben lépett leg elébb szolgálatba, azután lett a' fegyverekre, és puskaporra ügyelő Commissionnak fejevé. Még eddig elé, vagy az ő böltsességére, vagy nagy emberségére nézve, igen keveset beszéllenek felölle, és a' Journalisták ötet, az emberiséges *Benezechnek* nevezik, ez a' *Scine Oise* Departamentumoknak Administratorává lett vala, a' Pruszszusoknak pedig *Champániába* való béütésekor, 12 Batallion nemzeti Gárdát állított fel. — Jól maga biró, és házos ember.

Tengeri miniszter *Trügüet*, a' revolutio alatt *Contreadmirál* lett vala, a' ki, ministerré való ki neveztetése előtt egy kevéssel, valamelly levélért, mellyet egy Anglus írt vala hozzá, Investigatio alá vettetvén, a' Directorium a' végett egy Commissiót rendelt ki, holott *Trügüet* magát tökéletesen ki mentvén, a' Commissio iránta igen hasznos tudósittást tett a' Directoriumhoz, midőn pedig *Préville*, a' tengeri ministerséget magára vállalni nem akarta vólna, úgy tétettetett *Trügüet* tengeri ministerré.

Az 5-dik és 6-dik ministerek még nem nevezettének ki, — Nov. 26-kán azt írják *Nántesből*,

hogy a' *Wendei* Rojalistáknak öt előjáróit Nán-tesbe vitték volna fogságra, kiknek neveik *Düpenrat*, *Denis*, *Lüsignan*, *Rüdhomme*, és *Suignárd*. Ezek a' megítéltetés végett a' katonai Com-missiónak adattatnak által.

Egy más ugyan tsak Nov. 30-án költ Párisi levél azt írja: hogy ámbár a' *Pichegrü* lételének híre, mindenütt el terjedett légyen is; de a' hadi miniszternek, a' *Thionvillei Merlinhez* botsátott írása, azt tökéletesen meg hamissítja.

Hadi Történetek.

Feldmarschal Gr. *Wurmser* Dec. 12-én *Manheimből* küldett tudósításában azt írja: hogy mi-nekutánna Feldmarschal *Clerfayttal* tartott egye-zése szerént Gen. Major, Báro *Mészáros*, a' reája bizattatott sereggel *Kaiserslauternbe* érkezett, az ellenség pedig a' maga nagy ereje által a' Generál Gr. *Neuendorf* vezérlése alatt *Zweibrückenhez* és *Homburghoz* küldett posztyait vilzsa nyomta vól-na, más napra kelve, Gen. *Mészáros* az ellensé- get mind a' két helyen nemtsak meg támodta, ha-nem azon helyekből ki is üzte, hogy pedig az ő serege, annak fekvésében egyik a' másiktól mez- fze ne essék, sokkal jobbnak tartotta azon posz- tokat őrizettel meg nem rakni, és a' *Kaiserslau- terni* forposztokat *Tripstadtba*, *Landstulba*, és *Kambsteinba* által helyheztetni. A' Feldmarschal Gr. *Clerfayt* alatt lévő hadisereg hogy annál job- ban meg erősítették, Generál *Jourdán* pedig a' maga *Clerfayt* ellen való tzéljában fel-sülhessen, a' Gr. *Wurmser* vezérlése alatt, az ellenség egyné- hány izben hogy meg támodatott, azt lehet gondol- ni. Dec. 9-kén az ellenség a' mi seregünkre ütven, *Neustadtat*, *Speyerbachot*, a' *Modebacher* völgyit, a' *Vejeri*, *Roth*, és *Edighofeni* posztokat el foglal- ta; Generál *Hotze* pedig még azon a' napon ezen posztoakra ütven, a' keményen tartott tsatazás után, az ellenséget onnan ki menni, és magát hátrább

húzni kényszerítette. Dec. 10 én ismét a' mi seregünk egész lineájára ütett az ellenség. — Két kolonnében, az ellenségnek mintegy 4000 vitézei, a' kik többnyire gyalogságból állanak vala, a' szőlős, és más hegyeken keresztül, a' Generál *Ottol Schweigenheimnál* el foglalt posztyára nyomulván elé, azok közül az első Kolonné, a' *Loup* Jágerei, egy divisio Székely gyalogság, és egy Eskadrón *Wurmser* huszárjai által jól megverettetett, és sok holtjainak, és el-fogattatjainak hátra hagyásokkal magát vissza vonni kényszerítetett. A' második Kolonné az elsőnél sokkal dühösebb indulattal ütett vala a' mi seregeinkre, a' mellyet ámbár vitézeink előbbször bajonétjaikkal vissza nyomtanak vala, de ismét elő nyomulván, Gen. *Ott*, egynéhány kompánia Jägerrel, és könnyű gyalogsággal, e' mellett Obristlajtinánt *Barbátsy* is, egy divisio *Wurmser* huszárjaival, és még más lovassággal az ellenségre rohanván, azt egészen rendetlenségben hozták, és megvervén meg futamtották, 40-en közülök fogságba, az el-esteknek kívül pedig, sokan sebbe esvén. A' mi vesztségünk egynéhány el-estekből és megsebessítettetekből áll, mellynek számát, még eddig nem lehet tudni. Generál *Ott*, a' több magukat igen jól viselt Tisztek között, lovas kapitány *Szabót*, *Borost* a' *Wurmser* huszárjai közül, és Allhadnagy *Kisfaludit* ditséri meg. A' Generál *Hocze* táborának is ugyan azon egy időben került az ellenség a' háta megé *Maikammernél*, mellyet a' miéink észre vévén, magokat onnan vissza huzták. Az *Anweiler* völgyiben is hasonló módon nyomult bé egy erős Kolonnéval az ellenség a' *Tripstadt* posztoknak el foglalások végett, hogyha pedig az, onnan *Kaiserslautern* felé elébb nyomúlna, arra történetre Generál *Mészáros* a' szükséges rendelkezéseket megtette. — Generál *Hocze*, a' kinek gyalog vitézei ámbár egymás után három nap völtanak kemény tűzben, 11-ben dél előtt olyan kemény erővel ütett az ellenségre *Edesheimnál*, hogy azt, délután 4 óráig minden posztjaiból ki ver-

vén, azokat maga foglalta el. Az ellenség, melly a' szőlős hegyekből kemény ellentállással élt, igen nagy számból álló, és a' veztsége is feles volt, a' kinek egy Generál adjutánsa, és mintegy 200-ból áll emberei estenek fogságunkba, a' mi mind öszveséggel való veztségünk pedig mintegy 200 emberekből áll.

Német Ország.

A' *Neuwidi* Dec. 3-án költ levelek azt írják, hogy a' Frantziák a' *Rénus* bal partyán szüntelenül való mozgásban vagynak, majd *Koblentz* felé visszafizsa, majd pedig *Andernach* felé lemasiroznak; némellykor a' várossal által ellenben teméntelen sok Frantziáságot látnak, némelykor pedig egyet sem. Onnan írják azt is, hogy a' *Würtembergi* hertzeg, a' maga kvártélyát *Dierdorfból* *Mühlheimba* tette volna által.

A' *Sieg* vize mellyékiről, *Mündorfból* Dec. 4-dikén úgy tudósittatunk: Hogy ámbár *Párisban*, és egyebütt is, a' *Pichegrü* Fő vezérségből való le tételének hire igen el terjedett vala, de azon hírek, mind ezen tudósittás, mind egy más *Párisi* Nov. 30-án költ levél szerént, egy átoljában való hitelt csak azért sem lehet adni, hogy arról a' tábornál még eddig senki semmit sem tud, és ő ezen Hónapnak első és második napjain is meg járván a' maga egész hadi seregét, azt a' meg jutalmaztatásnak ígéreteivel biztatja és elevenitti vala. — Minthogy pedig a' maga Népének nagy részét csak nem egészízen el-tsugedve, a' tiszteket pedig, a' főbektől való függésre, és jó rendtartásra való vigyázatban resteseknek találta lenni, azért közülök némellyeket tiztségektől meg fosztatt, másokat pedig árestomba tétettetett. Hogy pedig Dec. 7-éig, a' Generál *Pichegrü* és Gr. *Wurmser* táborai között semmi nevezetes dolog nem történt volna, azért egy *Manheimi* levél vállal magára kezességet, azt is jelentvén a' többek között, hogy

a' Gr. *Wurmser* fő kvártélyya 7 ben még ott lett volna, és hogy *Pichegrü* a' *Queich* háta megett nagy sántzokat ásottatna. — *Kaiserslauternből* 3-dikban *Manheimba* igen nagy ágyúzás hallattatott, mellynek mi következése lett, azt még tudni nem lehet. —

Frankfurtból Decemb. 6-kán írják: hogy a' *Kreuznach* környékén lévő hadi seregek még addig mind csak egy állapotban lettenek, és azon Hónapnak 3 kától fogva a' forpoíztoknak egyszer való öszve tsapásokon kívül, semmi nevezetes dolog nem történt volna. Minthogy pedig az *Austriai* seregek a' magok nehezebb bágásiájokat a' *Höchstheimi* tetökre szállítják, onnan némelylek úgy vélekednek; hogy ottan rövid idő alatt valamely fő tsatazás fog véghez menni. Ugyantsak egy más *Frankfurti* Dec. 8-kán költ levélből olvassuk azt is; hogy *Gen. Rauendorf* és *Kray* a' *Frantziáknak Cuszelnél* lévő hadi seregek balízárnyára tsapván, azt szerentsésen meg verték volna; a' *Manheimi* levelek pedig azt hirtelik, hogy a' *Frantziák Germersheimat* fel-égetvén oda hagyták.

Hágából Nov. 30-án írják; hogy a' *Hollandiai* Nép *Repraesentánsai* az iránt kívánták a' több tartományokat meg keresni; hogy a' *Frantzia* Emigránsokat, és a' hiteket le nem tett papokat az Országba tellyeséggel meg ne szenvedjék, és hogy az országból *Paszszus* nélkül senkit is kimeni meg ne engedjenek. — Továbbá, hogy az *Angliai* kézmivek (*Manufactura*) a' mennyiben lehet az Országból ki rekerztessenek, meg határozottatott, hogy egy hónapon túl a' mik *Angliába*, *Schotziába*, és *Irlandiába* készítettnek, azok az Országba bé-vitettetni meg ne engedtessenek, a' mik pedig már az Országban benn vólnának, azok minden áruló bótokból 3 Hónapok alatt ki takaríttassanak, mellynek alkalmatosságával az is meg parantsoltatott, hogy minden ember, minden ki fogáson kívül, az oda való *Fabrikákban* készült mivekből készíttesse a' maga ruházatját. A' Napke-

leti és Napnyugoti *Indiákra*, a' végett küldötte-
nek Deputatusokat, hogy azok minden ottan lé-
vő tisztviselőket, az örökös Helytartónak le tett
hitek alól fel-óldozzanak, és velek újjolag tées-
sék le a' hitelt. — A' *Heringet* még 3 esztendeig
az Országból szabadon ki vinni meg engedték.

Olasz Ország.

Nov. 28-kén költ Olasz Országi tudósítások-
ból olvassuk, hogy a' Frantziák annak előtte va-
ló nap a' *Piémonti* táborra újjolag 20000-ren ütet-
tenek vólna, a' melly az ellenségnek keményen
ellent álván, a' tsata reggeltől fogva délutánni 3
óráig tartott, nagy lévén pedig az ellenség ereje,
a' *Piémonti* seregek jobbnak tartották utóljára
kelve magokat az ellenség elől vissza vonni. Az
ellenség *Gareszióba* menvén bé, kemény osztáljo-
kat küldett a' *St Bernardoi* posztok ellen, mellyeket
végtére meg is vett.

Turinból Nov. 28-kán írják: Hogy a' Fran-
tziák minddel igyekezettel azon vóltanak, hogy
a' Sárdinai Királlyal különös békességet kösse-
nek, mellynek tökéletességre való vihetésében a'
Spanyól Király is nem keveset munkálódott, de
minden fáradsága hijába való vólt, mert a' Sár-
dinai Király az Austriai Udvarral való Tractától
el-állani nem kívánván, a' Frantziákkal békesség-
re lépni nem akart, és a' háborút ellenek továbbra
is folytatni, magában el végzette. Nem bódogúl-
hatván e' képpen a' Frantziák a' magok fel tété-
lekben, keményebb eszközhez nyúlni határozták
meg magokat, a' melly a' Sárdinai Királyt nem
akarhatja ellen is a' békesség kötésre kényszerítse,
melly végett a' Sárdinai truppok ellen, olyan
nagy tábort gyűjtöttek öszve, hogy annak nagy-
ságához képest a' részekről való győzedelmet,
csak nem egészen bizonyosnak tartották lenni.
Ennek elérése végett 15-ben külömb külömbféle
próbákat tévén, leg inkább azon igyekeztenek,

hogy a' *Génuai* tenger partyán lévő Császári se-
 regeket onnan tovább nyomják. A' *St. Bernárdi*
 posztokra azért 23-dikban öt versben ütettettek
 leg nagyobb dühösséggel, de mindenkor károk-
 kal vissza verettettek, 16 Officierjeket és 150
 katonáikat hagyván a' Császári vitézek kezeikben
 fogságban. Annakutánna a' *Jondelai* posztokra
 ütvén, onnan is vissza verettettek. Ezen tudó-
 sítás azt jelenti továbbá, hogy a' Császári sere-
 gek *Vádót* el hagyták, és a' Frantziák *Génuába*
 bé nyomúltanak volna, de minthogy az iránt még
 eddig semmi hivatalbéli tudósítást nem yettünk,
 annak egészen hitelt nem adhatunk. — A' *Maj-*
landi ezen Hónapnak 2 án költ újabb tudósítá-
 sok, mellyek a' *Génua* mellett való utólsóbb tör-
 téneteket foglalják magokban, azt jelentik; hogy
 az Austriai seregek *Finálétól Aquí* mellyé vonták
 volna magokat, *Cairo* tartományába pedig,
 arra a' történetre, hogyha az ellenség ott akarna
 bé tsapni, elegendő hadi erőt helyhezttettek. —
Génuából írják Nov. 28-án; hogy Generál *Hárpe*
 a' *Noviba* menő utat 4000 Frantziákkal meg-rakta,
 és hogy már a' Frantziák *Noviba* bé is szállotta-
 nak volna, de e' felől is bizonyosabb tudósítá-
 sokra kell várakoznunk, tudván azt, hogy a' hir-
 nél semmi inkább nem óltsóbb, és hogy az a'
 hordásban mindég nevedni szokott.

Török Birodalom.

Nov. 30-kán írják *Semlinből*: hogy azon hó-
 napnak 29-ke a' *Belgrádi Basának* nem igen ked-
 ves nap lett volna, minthogy azon a' napon, fe-
 lette sok meg sebesített Törökök vitettettek
 oda, a' kik azon truppok közül valók, mellyek
Wiádinhez nem melsze, a' Rebellisek ellen vias-
 kodnak vala, az holott a' Basának sok emberei és
 jó vitézei felesen húlván el, nem tsuda, hogy a'
 Basa azon meg szomorodott, hozzá járúlván ahoz,
 azon *Konstántzinápolyi* tudósítás is: hogy mivel
 a' zenebona, és a' nyughatatlanság napról napra
 mind nevednek; tehát a' *Diván* azon gondolko-
 zik, hogy azoknak mi módon vehesse elejét. —
 Minden felől nevedvén pedig a' nyughatatlanko-

dók és zenebonáskodók száma, hogy azokat le tsendesithessék, jó rendbe hozhassák, mintha arra a Portának elegendő ereje nem volna, azt láttatnak kétségsben hozni. A' *Belgrádba* lévők a' *Rebellisektől* nagyon meg ijedtenek, hogy pedig magokat bátorságba helyheztessék, *Semlinből* nemcsak puskaport, 's más egyéb hadakozásra szükséges, hanem minden élelemre tartozó dolgokat felesen szállittanak által. A' *Konstántzinápolyi* tudósítások szerént, a' *Diván* olyan értelmű *Firmánt* bocsátott ki szerte széljel, hogy a' tartományoknak *Helytartói*, a' mitsoda törvényes adósságok volna a' *Német Birodalomban* lévöknél, azt minden haladékon kívül fel hajtani el ne mulassák, melly iránt a' *Belgrádi Basa* is már egynehány rendbéli parantsolatot vett. Némelly tudósítások szerént, a' *Diván* minden *Várok Commendánsainak* olyan parantsolatot adott ki, hogy egy egész esztendőre való provisiót bé takaríttatni el ne mulassák. Ez, és azon környülállás is, hogy a' *Muszka Ország* *Követ Tólmáttsa*, egy *audientzia* alkalmatosságával, a' *Reiseffenditől* rolszúl fogattatott volna, mellynek meg panaszlása végett, a' követ azonnal különös kurirt küldött *St. Pétersburgba*, olyan gondolkozásra ad alkalmatosságot némelyeknek mintha a' *Porta* újj hadakozáshoz akar na fogni. Egy más *Konstántzinápolyi* tudósításban pedig a' többek között a' vagyon. hogy a' *Muszka Követ*, a' *Reiseffendinek* okát adta volna annak, hogy az ő udvara, a' *Császári*, és *Pruszsziai* udvarral együtt, miért mentenek volna arra, hogy *Lengyel Ország*ot egészen fel-osszák, és hogy a' *Porta* között lévő tsendességet tellyességgel meg nem fogná háboríttani. Más napra kelvén, a' *Fr. Követ* ment a' *Reiseffendi* eleibe, a' ki *Lengyel Ország*nak fel-osztását, a' *Portára* való nézve igen károsnak lenni állította, azt mondván, hogy a' *Portának* attól lehetne már tartani, ne hogy a' *Muszha Udvar*, *Moldavát* és *Oláh Ország*ot is, ma hólnap a' maga birtokába vegye, de a' *Frantzia* követnek azon ki jelentése, a' *Porta* előtt számba se vétettetett.